

Список використаних джерел:

1. Як працює Державне підприємство «Медичні закупівлі України». МОЗ України. 2019. URL: <https://moz.gov.ua/article/news/jak-pracjue-derzhavne-pidприємство-medichni-zakupivli-ukraini>
2. ДП «Медичні закупівлі України» показує конкурентні ціни на закупівлі ліків. Пацієнти України. 2020. URL: <https://patients.org.ua/2019/08/30/dp-medychni-zakupivli-ukrayiny-pokazuye-konkurentni-tsiny-na-zakupivli-likiv/>

Лазарєва Аліна Русланівна

*Студентка 2 курсу ОС «магістр» факультету фінансів та обліку
Науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри
фінансів ім. С.І. Юрія Дем'янюк А.В.*

РОЛЬ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ У ПІДВИЩЕННІ ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ МОЛОДІ

Завдяки розширенню інформаційного простору та збільшенню засобів комунікації в освітньому середовищі виникає необхідність моніторингу якості освіти з подальшою диверсифікацією підготовки майбутніх фахівців. Особливо це стосується підготовки майбутніх фахівців з фінансової грамотності.

Формулювання «транспарентності підготовки майбутніх фахівців з фінансової грамотності (професійної освіти)» передбачає прозорість, гласність, доступність та відкритість усіх стадій професійної підготовки майбутніх фахівців та має на меті забезпечення привабливості майбутньої спеціальності й посилення конкурентоспроможності випускників ЗВО на ринку праці.

Транспарентність системи освіти – це відкритість закладів освіти у фінансово-економічній, нормативно-правовій та управлінській сфері. Невід'ємною частиною транспарентності є також певне середовище, що забезпечує надання й отримання необхідної інформації про освітні установи та

організації у відкритій, повній, своєчасній та зрозумілій формі усім зацікавленим сторонам для ухвалення раціональних рішень.

Погоджуємося з твердженням І. Мігуса, що сучасна система вищої освіти в Україні багато в чому не є прозорою, що негативно впливає на її конкурентоспроможність на міжнародному ринку освітніх послуг. Науковець звертає увагу на те, що реалізація принципів відкритої освіти, які задекларовані Болонським процесом в Україні, характеризує сучасну систему освіти як безперервну, гнучку, модульну, самостійну, випереджальну, розподілену тощо [1, с. 9].

С. Свіжевська стверджує, що глобалізаційні світові процеси спричинюють у сфері освіти із мобільністю студентів диверсифікацію постачальників освітніх послуг, викликаючи потребу у підвищенні рівня якості вищої освіти. Отже, сучасним замовником освітніх услуг і, водночас, контролером їх якості є суспільство, а не держава [2].

На нашу думку, саме впровадження прозорого підходу сприятиме якісному покращенню освіти, створенню конкурентного середовища для освітніх послуг та припиненню корупції у сфері освіти. Реалізація принципу прозорості можлива за допомогою сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, тобто наявна пряма залежність від Інтернет-ресурсів.

Прозорість – як сучасний інноваційний підхід, реалізація якого сприяє забезпеченню якості у системі професійної освіти на основах відкритості й прозорості, гласності, публічності, доступності й підзвітності [3].

Організаційно-педагогічне забезпечення підготовки майбутніх фахівців з фінансової грамотності здійснюється з використанням навчання на платформі MOODLE, що розроблене відповідно концепції підготовки майбутніх фахівців. Однак, доцільно продемонструвати її ефективність саме прозорого підходу у професійній підготовці майбутніх фахівців, на прикладі електронного обліку навчальних досягнень студентів, що запроваджено у інших закладах вищої освіти України.

У колективній монографії «Innovative processes in education» (2017 р.) написано розділ «Електронний журнал обліку успішності студентів як ефективний інструмент моніторингу якості вищої освіти», у якому на прикладі дисципліни «Професійна педагогіка», продемонстровано реалізацію транспарентного підходу у процесі оцінювання навчальних досягнень студентів. Для опанування навчальної дисципліни «Професійна педагогіка», що є нормативною складовою педагогічної підготовки фахівців освітнього ступеня «Бакалавр», галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)», відводиться 9 кредитів ЄКТС (270 годин).

Інформаційною базою, на підставі якої формуються засоби об'єктивного контролю й оцінювання навчальних досягнень студентів є система загальнопрофесійних компетенцій, що визначена в освітньо-кваліфікаційній характеристиці спеціальності 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)» освітнього ступеня «Бакалавр», та відповідні блоки змістових модулів, що становлять нормативну частину змісту освітньо-професійної програми підготовки майбутнього фахівця. Технологія конструювання стандартизованих засобів об'єктивного контролю та визначення рівня професійної підготовки студентів (тести, тестові завдання, ситуаційні завдання, дипломна робота, державна атестація) ґрунтується на застосуванні технологій стандартизованого тестового контролю, вимог до змісту кваліфікаційної роботи тощо, що визначені спеціально уповноваженим органом виконавчої влади України у галузі освіти і науки.

Кожен змістовий модуль дисципліни супроводжується переліком заходів та засобів поточного контролю навчальних досягнень студентів, що проводиться під час семінарських, практичних та лабораторних занять, індивідуальної роботи й за результатами виконання студентами завдань для самостійної роботи.

Організація і проведення контролю та оцінювання навчальних досягнень студентів у закладах вищої освіти України є важливим засобом координації й удосконалення процесу підготовки майбутніх фахівців на різних його стадіях.

Основними функціями контролю є:

- стимулювальна, що забезпечує мотивацію студентів до навчання;
- коригувальна, що реалізується шляхом усунення недоліків і так званих «білих плям» у знаннях студентів;
- діагностична, що вказує на рівень, якість та причини отриманих результатів навчання студентів;
- навчальна, що дає можливість студентам у процесі виконання контрольних завдань поглибити наявні й отримати нові знання, оволодіти вміннями та навичками;
- інформаційна, що надає відомості про ступінь успішності кожного студента у досягненні освітніх стандартів;
- розвивальна, що сприяє розвитку спостережливості й уваги кожного студента, його мислення та інтелектуального потенціалу тощо;
- виховна, що має на меті формування морально-етичних та професійних якостей майбутнього педагога;
- управлінська, що забезпечує оптимальну організацію та плинність освітнього процесу.

Для забезпечення означених функцій процесу оцінювання навчальних досягнень студентів та формування інформаційного банку показників якості освітнього процесу пропонуємо всі результати поточного й підсумкового контролю навчальних досягнень студентів вносити до електронної бази даних обліку успішності студентів, що сприяє забезпеченню транспарентності освітнього процесу у ЗВО.

Електронний журнал обліку успішності студентів (далі у тексті «WEB–журнал успішності») – одна із складових системи автоматизації управління університетом, що являє собою сучасну й удосконалену форму обліку освітньої діяльності студентів. За допомогою «WEB–журнал успішності» викладач фіксує результати освітньої діяльності студентів у розрізі кожної навчальної дисципліни з подальшою автоматичною інтеграцією до зведених відомостей.

Закріплення викладачів за дисциплінами в електронних журналах академічних груп здійснюється співробітниками деканатів на початку кожного

семестру навчального року. При закріпленні за однією академічною групою декількох викладачів вони всі отримають доступ до сторінки журналу, на якій відображаються результати роботи студентів цієї групи.

«Журнал WEB–журнал успішності для студентів» дасть можливість формувати базу даних щодо успішності здобувачів освіти, при цьому створювати різноманітні примітки (публічні (відкриті, видимі і доступні для студентів) та закриті (доступні лише для викладача)), моделювати власну оцінну технологію, оскільки пропонується досить широкий спектр видів діяльності студентів. Відповідно у кожного студента буде можливість ознайомитися з результатами успішності власної навчальної діяльності.

Викладач має можливість оперативно отримувати інформацію про навчально-пізнавальну активність студента впродовж семестру, надавати йому вчасну допомогу, коригувати недоліки в його самостійній роботі, спостерігати за рівнем успішності, зберігати в архіві динаміку навчальних досягнень кожного студента впродовж усього навчання та ефективно впливати на освітню траєкторію майбутніх педагогів професійного навчання.

Разом з тим, особливістю е-курсів професійної підготовки майбутніх фахівців з фінансової грамотності є те, що студенти мають змогу ознайомитися з освітнім контентом в цілому в повному обсязі, щоб мати змогу окреслити власну перспективу і розробити примірний план індивідуального навантаження.

Поєднання інформаційного педагогічного середовища студентоцентрованого навчання та «WEB–журнал успішності» сприятиме:

- узгодженню сформованої самооцінки студента при порівнянні з її інтерпретацією викладачем або іншими студентами групи;
- заохоченню та розвитку у студентів механізму самооцінювання власних навчальних досягнень;
- фіксуванню динаміки навчальної успішності студентів на всіх ступенях навчально-пізнавальної діяльності (опрацювання інформації, виконання практичної та самостійної роботи тощо);

- адекватному діагностуванню характеристики рівня навчальних досягнень кожного студента, зокрема дисциплін циклу педагогічного спрямування;

- забезпеченню постійного контакту між студентами та викладачем засобами інформаційно-комунікаційних технологій та зворотного зв'язку у взаємодії студент–викладач у процесі оцінювання навчальних досягнень з педагогічної підготовки майбутніх педагогів професійного навчання, що в свою чергу реалізує транспарентний підхід в оцінювальній діяльності викладача закладу вищої освіти;

- відповідності кредитно-модульної технології навчання вимогам Болонського процесу.

Вважаємо доцільним зауважити, що виховний вплив процесу оцінювання навчальних досягнень студентів має місце лише тоді, коли викладач у своїй педагогічній діяльності застосовує положення особистісно-розвивального підходу, володіє системою методів та форм оцінювання і, що найважливіше, дотримується принципів та умов доцільного й ефективного його застосування. Це є надзвичайно актуальним при навчанні педагогічних дисциплін майбутніх педагогів професійного навчання, адже власний позитивний приклад викладача ЗВО має найбільший вплив на формування у студентів фундаментальної основи знань, необхідних у майбутній професійній діяльності.

У 2020 році у Західноукраїнському національному університеті було проліцензовано такий напрям підготовки магістрів: 015 «Професійна освіта (Фінансова грамотність)».

Проаналізуємо детально розглянути зміст професійної підготовки майбутніх фахівців з фінансової грамотності за розробленими ЗУНУ робочими навчальними планами (табл. 1).

Доцільно звернути увагу, що це є стандартний розподіл годин/кредитів за циклами підготовок майбутніх магістрів професійної освіти за освітньо-професійною програмою – фінансова грамотність.

Розподіл годин/кредитів за циклами навчальних планів напряму підготовки 015 «Професійна освіта» ОПП «Фінансова грамотність»

<i>Цикл підготовки</i>	<i>Максимальний навчальний час за циклами (акад.годин/кредитів)</i>
Блок обов'язкових дисциплін	
Цикл загальної підготовки	360/12
Цикл професійної підготовки	1590/53
Блок вибіркових дисциплін	
Цикл дисциплін професійної підготовки	750/25
Максимальний навчальний час загальної підготовки	2700/90

Вважаємо за доцільність про внесення коректив до структури підготовки фахівців професійного навчання з фінансової грамотності у закладах вищої освіти, яка застосовує підхід поетапного формування розумових дій до принципу побудови навчальних дисциплін як способу організації орієнтування у предметі навчання.

Структура професійної підготовки майбутніх фахівців з фінансової грамотності позиціонується як система поліфункціональної підготовки майбутнього фахівця. Гнучкість, пластичність, мобільність професійної освіти такими синонімами можна охарактеризувати диверсифікацію, як сучасний підхід у реалізації підготовки майбутніх педагогів професійного навчання основ фінансової грамотності. Такі вимоги висуває перед закладами вищої освіти глобалізоване суспільство, яке потребує адекватної реакції на кризові явища у сфері вищої освіти.

При формуванні змісту професійної підготовки фахівців з фінансової грамотності варто взяти за основу концепцію контекстного навчання у закладах вищої освіти, що передбачає наступні три види діяльності:

1) навчальна діяльність, у формі академічних занять (лекції, семінари, лабораторні та практичні заняття, самостійна та індивідуальна робота тощо);

2) квазіпрофесійна діяльність, що передбачає відтворення у аудиторних умовах елементів педагогічної взаємодії між педагогом та учнями (студентами);

3) навчально-професійна діяльність, тобто науково-дослідна робота при написанні курсових робіт, бакалаврської роботи, а також робота під час практики.

В подальшому, у професійній підготовці фахівців з фінансової грамотності у закладах вищої освіти, потрібно передбачити організацію пізнавальної діяльності студентів як послідовне дослідження системного об'єкта, що в підсумку має постати у вигляді системи з такими ознаками, як інтегративність, наступність та неперервність.

Список використаних джерел:

1. Мігус І. П. Роль та значення транспарентності в діяльності вищих навчальних закладів України. Економіка України в умовах євроінтеграції: виклики та перспективи розвитку: матеріали І Всеукраїнської наук.-практ. конференції 19 квітня 2018 р., м. Умань / за ред. д-ра екон. наук, проф. О. Г. Чирви. Умань: ВПЦ «Візаві», 2018. С. 92–97.

2. Свижевская С. А. Методы внедрения условия транспарентности информации при оценке качества высшего образования. Современные научные исследования и инновации: электронный научно-практический журнал, 2014. № 2. URL: <http://web.snauka.ru/issues/2014/02/31319>

3. Титова Н. М. Електронний журнал обліку успішності студентів як ефективний інструмент моніторингу якості вищої освіти. Innovative processes in education: collective monograph. Lodz (Poland): С.І. АМЕЕТ Sp. z o.o., 2017. Р. 218–229.